

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő HEGEDÜS NÁNDOR

Felolós szerkesztő MARÓT SÁNDOR

Nyílt levél

dr Popovici Miklós prefektus urhoz

Stary Smokowec, 1924. február 16.
(Csehszlovákia.)

Kedves Barátom! Te, mint orvos, két-
kívül értékeled, hogy mit jelent az, ha
aki, aki orvosi rendeletre hosszabb
re pihenésre van kárhoztatva, megszegi
orvosi tilalmat és üdülését, nyugalmát
al zavarja meg, hogy belekönyököl a
rügyekbe. Megérted, hogy ez áldozat és
ny nem kedvtelésből történik, hanem
rt erre ellenállhatatlanul ösztökél an-
 az embernek a kötelességtudása, aki
mellett még messze távolban sem halad-
hatnak el az otthoni események olyan im-
pressziók nélkül, amelyek belőle valame-
lyes aktivitást ki ne váltanak.

Mindnyájan érezzük az átmeneti ál-
apotnak súlyos hátrányait és különösen
azt, amely a polgárokat teljesen kirekeszti
a közigazgatás vezetésének ellenőrzéséből,
nemcsak abból a részéből, amely a hatalmi
körhöz tartozik, hanem abból is, amely
pusztán gazdasági vonatkozásokat ölel fel.
Nem tekinthetem a különböző szakbizott-
ságokat a polgárság ellenőrző szerveinek,
mert ezeket a hatalmon levő kormány, il-
letve annak exponensei állítják össze. Ha
tetszik nekik olyanokból, kikben esetleg
trügvan a polgárság bizalma, ha pedig az
érdekek, amelyek lehetnek politikaiak is,
másképpen kívánják, olyanokból, akik csu-
pán a többség bizalmát élvezik.

Elődöd, Hodor Viktor, mint szakava-
tott közigazgatási ember, megőrezte, de bi-
zonyára tudta is ennek a fonák helyzetnek
káros következményeit és amikor a városi
polgárságnak jelentékeny része, amely az
élet kényszerítő hatása alatt háztulajdono-
sok és bérlik szövetsége címén szervez-
kedett, — együttesen tartott gyűlésen kife-
jezést adott elégedetlenségének és aggá-
lyainak a különböző városi üzemi díjak
folytonos emelése felett, kinevezett egy
tizenöt tagból álló bizottságot a városi
üzemek felülvizsgálására. Ez a bizottság
három albizottságra osztotta fel önmagát;
a vízvezetési és csatornázási üzemet, a villá-
mosmű és a köztisztasági és jéggyári üzemet
felülvizsgálására. Ha jól emlékszem, te is
tagja voltál ennek a bizottságnak. A vízve-
zetési albizottság engem választott meg
elnökéül. Innen ismerem ennek az albizott-
ságnak működését, amely a múlt év vége
felé befejeződött és pedig egy jelentős el-
készítésével a plenáris bizottság számára,
amely jelentés tartalmához az albizottság
tagjai kivétel nélkül hozzájárultak. Jól em-
lékszem, hogy karácsony előtti napok va-
lamelyikére hívta össze dr Lazar Aurél is,
a plenáris bizottságot. Emlékszem arra is,
hogy az ülésen az én albizottságom tagjai
mindannyian jelen voltak, a többiek kö-
szül azonban az elnökön kívül csak dr Mos-
kovits József és dr Adorján Armin jelen-
tek meg. Ekkor már te voltál a prefektus
és éppen emiatt felvettem a kérdést,
hogy mivel minket hivatali elődöd minden
törvényes kényszer nélkül nevezett ki,
megtörténhetik, hogy te nem tartod szük-
ségesnek ennek a bizottságnak működését
és ennek következtében természetesen

egész működésünk illuzórius volna. Úgy
döntöttünk, hogy mindaddig, amíg meg
nem vonod megbízatásunkat, kötelessé-
günk helyünkön maradni. Felvetődött a
második kérdés, hogy mivel a másik két
albizottság jelentése nem volt meg, ne ha-
tározzunk a vízvezetési albizottságnak
írásban már lefektetett jelentése felett,
hanem várjuk be a másik kettőt is. Én vol-
tam az, aki ezt a proposíciót felvettem,
tudatosan, amennyiben bizottságunk lelki-
ismeretes előadója, Barbu Romulusz meg-
állapított bizonyos tényeket, amelyek
csak az összes üzemek ügyvezetésének
ismeretében bírálhatók el helyesen és a
köz javára.

Sajnálom, hogy semmiféle adat nem
áll itt külföldön rendelkezésemre és csak
a memóriámra vagyok utalva, épp azért
lehetőleg kerülni is fogom a pontos szám-
szerű adatokra való hivatkozást. Lett volna
türelmem bevárni, amíg hazamegyek és
adandó alkalommal veled mindazokat kö-
zölni, amiket a nyílt levélben felhozok, ha
nem kapom meg közben az otthoni lapo-
kat, amelyekből olvasom, hogy a vízveze-
tési és csatornázási üzemet zárszámadását
elkészítette és azt az üzemfelügyelő-bi-
zottság felülvizsgálta, a városi tanács jóvá-
hagyta és az most aprobálás végett előt-
ted fekszik. Megdöbbenve látom a közölt
számadatokat és azt a város egész lakos-
ságát semmibevevő gesztust, amelyik még
résztvénytársaságokkal, ahol az igazgatóság
egyszerűsöd a résztvényesek zömét teszi
ki, sem tapasztalható. Felosztanak
1.400.000 lei tiszta nyereséget, mondhatom
teljesen egyéni guszusuk szerint. Elhihe-
ted nekem, hogy köze van a polgárságnak
ahhoz, hogy az ő pénzéből kihozott nye-
reséget miként osztják föl és hová fordít-
ják. Ma már az imperium ötödik évében
meg kell találni a módját annak, ha még
nincs is meg az egységes közigazgatási tör-
vény, hogy a polgároknak reprezentánsai
lássák meg ezeket a számadásokat és java-
solják a nyereségnek miként való felosz-
tását. Ezek a reprezentánsok bizonyára
nem fognak reflektálni tantiemekre. Erről
különbön később. Kétségtelen, hogy a ki-
mutatott nyereség a polgárok pénzéből
van, jog és igazság szerint tehát a nyere-
ségnek a polgárok javára kellene esni és
ha ma 1.400.000 lei nyereséget felosztaná-
nak azok között, akik a költségvetési év
folyamán a víz- és csatornadijakat befizet-
ték, mindegyik aránylagosan jelentékeny
összeget kapna vissza. Avagy pedig, ha
átvinnék a nyereséget egy következő köl-
tségvetési év javára, hiszem, hogy a víz- és
csatornázási díjakat le lehetne szállítani.
Nekem ne válaszoljon senki azzal, hogy
ez minimális és számba nem vehető össze-
get tenne ki. Mert aki közpénzeket és köz-
üveket kezel, annak kötelessége még a
minimális is megtakarítani a fizető lakos-
ság javára. A lapok nem közöltek több
adatot, sajnos tehát én sem tudok többet
a zárszámadáshoz e részben hozzájárlni.
Mindenesetre azonban szerettem volna
látni részletezve annak teteit, hogy meg-

győződjem, nem állanak-e fenn még most
is azok a kifogások, amelyeket az a bizo-
nyos felülvizsgáló albizottság előadója
mint tényeket jelentésében leszögezett és
amelyeket valamennyi üzemet ügyvitelének
egységes elbírálásánál kívántunk érvénye-
síteni.

Visszatérnek itt tehát annak a bizott-
ságnak a működéséhez és ha emlékeztetem
nem csak a leszögezett tények, amelyek
mindnyájunknak — albizottsági tagoknak
— helytelenítését váltották ki, a követke-
zők voltak:

A város vezető tisztviselői mindegyik
üzemnél külön-külön tantiemekben része-
sülnek, sőt még a prefektusok is, de még
azok a főtisztviselők is, akik nem az egész
költségvetési év tartama alatt funkcionál-
tak. Tantiemekben részesülnek az összes
igazgatósági és felügyelő-bizottsági tagok
és mindenki, akinek a legtovábbal köze
is van az üzemekhez, úgy, hogy egy-egy
főtisztviselő egy más szakmabeli hivatal-
nok évi fizetését kitevő summát kap; a
polgárság u. n. reprezentánsai pedig na-
gyobb pénz vagy iparvállalatok tantiem-
jeit meghaladó összegeket. Az összes üze-
meknél a tantiemek, ha nem csalódom, el-
érték az egymillió leit. Fordítsd ezt az ösz-
szeget az üzemek javára, meglásd, hogy a
polgárságot terhelő különböző díjak má-
czen a címen is mérsékelhetők lesznek.

Különbön is, e tantiemek immorálisak,
mert nem magánvállalatokról, hanem közs-
üzemekről van szó és azért a munkáért,
amit az igazgatósági és felügyelő-bizottsági
tagok az által, hogy az üleken résztvesz-
nek, teljesítenek, megkapják külön a jelen-
léti díjukat, ha jól emlékszem 250 leiben,
ami nem is bagatell összeg. Egyébként pe-
dig, aki tisztviselő, az amúgy is kapja a
fizetését és egyéb járandóságait, aki pedig
a polgárok képviselőjeként szerepel, az ne
osztogasson ki önmagának a polgárok pénz-
éből azok hozzájárulása nélkül tantiemekre
menő tantiemeket.

Te, mint szakember is, bizonyára
érezni fogod annak a visszás voltát, hogy
1.400.000 lei tiszta nyereségnek körülbelül
25%-át kiosszák tantiem címén. Ismered-e
olyan magánvállalatot, amelyik erre pél-
dál szolgálna? Elismerem a tantiemek
jogosságát az üzemeknél dolgozó és kife-
jezetten ezeknél alkalmazott tisztviselők
és egyéb állandó jellegű munkás javára,
elismerem még a vezető mérnökök javára
is, de ezek részére csak abból a nyereség-
ből, amit kimutathatnak mint olyat, amely
az ő speciális tevékenységük, vagy takaré-
kosságuk eredményeként jelentkezik. Ma
gas víz- és csatornadijakból nagy nyeresé-
get elérni és ebből 300.000 lei tantiemet
kiosztani, nem nagy fejtörés.

Találtunk a különböző üzemeknél a
városi autók fenntartási költségei
címén összesen kb. 270.000 lei kiadásokat.
Persze, volt eszükben a vezetőknek ezt a
kiadást a különböző üzemeknél felidara-
bolni, mint ahogy felapózták az egyes
üzemek terhére azokat a kiadásokat, ame-
lyeket a városi költségvetés tetelei köz-
fel nem vehettek tehát nem voltak néki-
közhetőnek és mégis elköltözték. Ilyen-
képpen, közutak, közutazások stb.

Le kell szögezmem, hogy a különböző

Kiadási tételek és így az anyagbeszerzési költségek a legnagyobb rendben számlázva voltak. Hol vannak azonban a megnyugtató momentumok afelől, hogy az anyagok, különösen a tüzelőanyagok megfelelő időben, kellő előrelátással, az elérhető legkedvezőbb árban vásárolhattak? Ha jól visszaemlékszem továbbá, több mint 400.000 lei szerepel kiadásként egyetlen évben az új vízműtelepenél eszközölt védő-átépítési munkálatok címén. Hagyján, hogy mikor építették az új vízműtelepet, már előre látni kellett volna a Körös-folyó szeszélyeit és elhárítani az évenként előáltható gátemelési kiadásokat. — sem az igazgatóság, sem a felügyelő-bizottság tagjai, sem köztünk egyik sem tudja azt megmondani, nem térhet-e mulasztás az illetékes felelős tényezőit ily nagyösszegű kiadások felmerülését, továbbá a kiadások realitását? Ezek és hasonló más tételek adták nekünk az eszmét, hogy teljesen pártatlanunk jelentkező szakértők is vonassanak be, akik felülvizsgálják ezekből a szempontokból is az üzemeket. Mert hiszen a városi faüzem veszteséges likvidálása nem indokolt-e szintén, hogy ezek a kételemek felmerüljenek? Egyelőre erről ennyit.

Sajnos, körülményeim kényszerítettek, hogy minajárt karácsony után külföldre távozzam és azóta itt tartózkodom. A lapokból sehogysam tudtam kivenni, hogy az üzemeket felülvizsgáló, több ízben említett bizottság befejezte-e a működését és miként. Ez a körülmény, valamint olvasván a vízműüzem nyereségének miként való felosztását készítetett engem ezen nyílt levelem megírására.

A főmérnök úr nyilatkozik és már előre barikádozza magát, hogy hiszen a szabályrendeletek értelmében az igazgatóságnak, felügyelő-bizottságnak, valamint az üzemi személyzetnek joga van a tanácsokra. Hát kedves barátom, te tudod legjobban, hogy a rendelkezések sem szentírások és ezek is megváltoztathatók. Másrészt pedig a jogokkal szemérmesen is lehet élni. Az nem meglepő, hogy a felosztandó 300.000 lei 30%-a a tízmilliósbudgetnek, mert amint kimutattam, viszont 25%-a a nyereségnek. Egyáltalában közüzemnél a nyereség után való szivós törekvés nem indokolt, annál kevésbbé, mert a polgárság még azt találná hinni, hogy a magas nyereség elérése és a magas tantám között causalis nexus van.

Tudom, hogy nyílt levelemre kaphatok választ oly értelemben, hogy kormányhatósági jóváhagyással ellátott költségvetéssel és zárszámadással dolgoznak az üzemek. Ez is egy álláspont. Semmi esetre azonban a polgárokat megnyugtató. Ismerem a miniszteri bürokratizmusát. Az, hogy egy direktor general vagy subdirektor az ország minden részéből összehalmozódó büdzsákat és számadásokat a legjobbhisszeműleg bár, de mégis csak mechanikusan és nem a saját érdekeit feltő polgár szemével vizsgálja át, javasolja azok jóváhagyását, vagy ellátja jóváhagyással, nem pótolja a helyi közület aggodalmaitak megnyugvását. Azért tehát mint a városnak egy szerény és egyszerű polgára e nyílt levelemnek hozzá való intézkedéssel azt céloztam, hogy első sorban: lásák a vezető faktorok, hogy az öt évi, közvélemény ellenőrzése nélküli közigazgatás dacára is vannak még, akik érdekoldnak működésük mikéntje iránt, másodszor, hogy a polgárság is követelje valamelyes formában való hozzászólását és bírálatát az üzemeket illetően, — harmadszor, hogy megakadályozzam — ha lehet — az általános és különösen a tisztviselői etika szempontjából káros rendszer elfajulását, amely szeszereket ad az üzemekből a főtisztviselőknek, ellenben szinte gúnyos ellentétképpen 20.000 lei alacsonyánál az összes többi tisztviselőknek.

Nem tudom, mi az álláspontod a már sokat említett bizottságul szemben, nem kívánlak és részben befolyásolni, egyet-

azonban helyénvalónak találnék, az egyetemes polgárság megnyugvása érdekében is és pedig, ha az üzemek számadásait, költségvetéseit rendelkezésre bocsájtánád annak a két szervezetnek, amelyik ma mégis csak szervesen magában tömöríti a polgárság zömét és pedig a Házulajdonosok és a Bérlek Szövetségének. Nyugtassák meg ezek tagjaikat, vagy terjesszék elő kifogásaikat. Az ő felszólalásukra nevezte ki hivatali elődöd a mi bizottságunkat, ezzel elismerte, hogy a szervezetek a közvéleménynek kifejezői. Hallgatassanak meg tehát ezek, mert mégis csak kell, hogy valaki meghallgattassék ismerlek, mint egyenes úton haladó, komoly elhatározású férfi, aki a közvélemény elé mindenkor bátran kiállottál és épp ezért bármelyik ügyben is készséggel hívod meg a közvéleményt magad mellé munkatársadnak.

Ezt a nyílt levelet megírtam a helybeli román és magyar sajtó számára egyaránt. Fogadd kedves barátom őszinte nagyrabecsülésemet, mindenkor készséges híved

Dr. Zsigre Miklós.

Justh Gyula özvegyének ötven hold földet hagytak

Községnek harosa a földért

A megyei agrárbizottság Georgescu Valcea tablabiró vezettségével újabb megkezdte működését. A tegnapi tárgyaláson dr. Justh Gyuláné Magyarországi néhai nagy politikusa feleségének követelményét tárgyalta. Justh Gyuláné az agraemegyei Tereyán lakik, és testvéreivel a bihar-megyei Sautany községben kétféle holdnyi birtokuk volt. Tekintettel arra, hogy a tulajdonosok abszenteisták, Magyarországon laknak, a bizottság az egész birtokot kisajátította, kivéve a Justh Gyuláné részét. Most az özvegy kérésével fordult a megyei agrárbizottsághoz, jelölje ki a részét a birtokról. A megyei bizottság megállapította, hogy az özvegynek összesen ötven hold föld jár és ki is jelölte, hogy melyik részen a birtoknak.

Az agrárbizottság hozott határozatot legutóbbi ülésén egy rendkívül érdekes elvi jelentőségű kérdésben.

A Vaskő melletti Funcea községben a r. kath. pápópókosági kirajátították az er hold kiterjedésű erdejét és legelőjét. A járási bizottság megállapította, mennyi föld jár az ottani földigénylőknek, a megmaradt részből 70 holdat a szomszédos Verzar községnek jutott. Ennek a határozatban ugyanis nem volt elegendő föld. A Funceának megkezdte az a határozatot azszal, hogy az egész föld az övéké, mert a törvény a parasztságnak sajátítja ki a földet.

A megyei bizottság megállapította, hogy a törvény az összes földterületeket az állam javára sajátítja ki, azután az állam ad a törvény ut-

lásai szerint az igényjogosítottnak. Ezek egy pillanatig sem állnak szembe a rendkívül jóval, hanem az állammal. A fentieket lelebbé elutasították.

Egy rendőrtiszt és két rabló éjszakai harca a Schlauch-téren

Tegnap éjszaka egy óra körül Tripa György rendőrtiszt helyettes ellenőrző körutat végzett, amikor a Schlauch-tér bokrai között két gyanús alakot pillantott meg. Igazolásra szólította őket, akik azonban futni kezdtek a rendőrtiszt elől. Tripa utánuk futott, majd amikor többszöri felszólításra nem álltak meg, fegyverből tüzelni rájuk. Többszöri puskatűzre a két ember megállt. Mikor a rendőr közelebb ért, mindketten késsel támadtak rá.

A rendőr és a két rabló között valószínű közelharc fejlődött ki, amelynek során a rendőrt késsel megsebesítették kezén és arcán.

Tripa tiszthelyettesnek sikerült a két szűcsöt letagolni és behízáni a vá. uti rendőrségre. Kiküldte, hogy Erdélyi János és Ludmann Lajos foglalkozás nélkül iparostanonok, akik ennést bevalásuk szerint Gerlicy-utca 5. szám alá akartak betörni, de Tripa tiszthelyettes hamarabb elfogta őket.

Mindkettőjükkel több álnémet és kést találtak. Nagyon valószínű, hogy több más bűncselekmény is terüli leküszöböltek. Mindkettőjüket letartóztatták és megkezdtek ellenük a vizsgálatot.

Szilágyi Ernő

selyem és nőidiva különlegességek aruháza

a legutolsó dival különlegességek

u. m. selyem csipke szalag, harisnya, zsebkendő, bélelt árak: valamint a legszebb creppek és grenadinokóriási választékban raktárra érkeztek.

Dorian-Filmszínház

A SEJK

Keleti történet 6 felvonásban.

Főszerepben:
Agnes Ayres—Rodolpho Valentino
DORIAN-FILM!

Jön

Twist Olivér
Jackie Coogannal

Jön

érkezett, de a tanfelügyelő biztosra veszi, hogy arra az időre is megkapják a fizetésüket, amíg fel voltak függesztve.

Áthelyezések és rendszerváltozás a nagyváradai postán

A nagyváradai postaigazgatóságon az utolsó esztendő alatt, amint az a nyilvánosság előtt eléggé ismeretes, nagy rendszerváltozás történt. Kezdődött az igazgatóság felosztásával és lassan szisztematikusan a vezető erdélyi román embereknek regátbeliakkal való kicserélése következett be. Dr. Bolchis Viktor igazgató már régen elvesztette működési körét, most pedig Buzaresztbe helyezték át, új állomását rövidesen el kell foglalnia. Az első számú, postaügyi postahivatal vezetőjének, Lupucnak hatásköre szintén kisebb terjedelmű lett, amennyiben a bukaresti vezérigazgatóság Florescu urat bízta meg, mint centralizátor főnököt, a posta tulajdonképeni vezetésével.

Már régóta hangzottatták, hogy a posta egész személyzetét más állomásokra fogják áthelyezni, lehetőségig a Regátba, Dobrudzsába és Bessarabiába. Értesülésünk szerint a 2-ös számú vasúti postahivatal hivatalnokai karának zöme már át van helyezve, ha még nem is kapták kézhez áthelyezési okmányait, de áthelyezésük befejezett tény. Az áthelyezettek nagy része magyar ember. Régi hivatalnokai a postáknak, akiket szoros családi szálak fűznek Nagyváradhoz.

De az áthelyezettek között van Bondor Mihály főfelügyelő is, a 2-ös számú hivatal főnöke, akit Dobrudzsába, a bolgár határmenti Baradzskij nevű községbe helyeztek át. Nagy feltűnést kelt Bondor áthelyezése, akit becsületességeért, korrektségeért városzerte becsülnék s akit mint kifogástalan hivatalnokot s erélyes főnököt ismertek. A román kormány előtt nagy érdemei vannak Bondor Mihálynak, mert a hadsereg bevonulásakor azzal együtt működött és több vonatot kitévő postakocsit szállított el Bukarest felé. A megszállás percétől főcenzora is volt a távirtnak és postának és a hadseregnek így is nagy szolgálatakat tett.

Néhány hónap előtt átvette a vámhivatal vezetését is és azóta

mindennap tisztviselőivel együtt este 10–11 óráig dolgozik s ha van hivatal, amelyről el lehet mondani, hogy a rend s a pontosság mintaképe, úgy a Bondor kettős számú hivatala az.

Hogy ki lesz a Bondor Mihály utóda, még nem tudjuk, jelenleg még ő vezeti hivatalát.

Elsejétől kezdve a postán is életbe lépött a regátbeli fizetési rendszer, amelynek értelmében a tisztviselők 20-án kapják járandóságukat. A szegény 1500 lejes tisztviselők között nagy konsternációt keltett, mert még előlegről sem lehet szó, 20-áig pedig élni kell a családoknak. Deputációt küldöttek tehát Florescu centralizátor főnökhöz, aki előtt a hatvan tagú küldöttség valósággal könyörgött, adja ki fizetésüket, Florescu a rendeltre hivatkozva hallani sem akart kezdetben a teljesítésről, végül is megengedte a kifizetést, de csak úgy, hogy összesen jót állanak egymásért. Vagyis ha valamelyik időközben áthelyezés vagy más okból elhagyná a hivatalt véglegesen, a magával vitt fizetést a többi társa megtéríti. A tiszték, alisztek s írtisztek a garanciát megadták s így másodikán a fizetéseket kiutalták.

Esőernyőt

minden kivitelben készít

Rosenberg Testvérek Nagyvárad
Str. Nicolae Iorga (v. Zöldfa-utca) 8.
Behuzás gyorsan készíti

Erdélyben az 1914. évi házbért veszi alapul az új tervezet

A parlamenti bizottság előtt is átment a tervezet

A Dimincata értesülése szerint a parlamenti bizottság előtt is keresztül ment az új lakbérleti törvénytervezet, amelynek végleges szövegét is közli a bukaresti lap. Az eddig között szövegből kimaradtak az Erdélyre vonatkozó részek, amelyek pedig legjobban érdeklik a közönséget.

A tervezet végleges szövege szerint az első kategóriába azok tartoznak, akiknek az évi jövedelme 100.000 leinél kevesebb. Ezek a regátban az 1916. évi Erdélyben az 1914. évi bér négyszorosát fizetik.

A második kategóriába azok tartoznak, akiknek jövedelme 100 és 200 ezer lei között van. Ezek a regátban az 1916. évi Erdélyben az 1914. évi bér hatasorosát fizetik.

Végül a harmadik kategóriába tartoznak, akiknek a jövedelme meghaladja az évi 200 ezer leit. Ezeknek lakbérét a választott bíróság állapítja meg és az 1916., illetve 1914. évi bér hatszorosától huszonöt-szöröséig állapíthatják meg a lakbért. A bérmegállapításnál tekintetbe veszik a családtagok számát.

A törvény határozott védelemben részesíti a köztisztviselőket, hadiövegveket, rokkantokat és árvákat, kereskedelmi kistisztviselőket, munkásokat és kisiparosokat.

Az orvosok rendelője, ügyvédek irodája és mérnökök rajstermei, irodái lakásnak tekintendők.

Az évi jövedelem alapjául azt a jövedelmet veszik, amely után az összjövedelmi adót kivetik az adóhivatalok.

Soroznak

A mértékhiatalos hivatal pocsolvas udvarán százával áldogáltak a fiatalok. Bent folyik a sorozás, kívül az ablakon bámulnak be azok, akikre még nem került a sor. Az előszobák zsúfoltak s az alkalmatlan helyet ma felcserélték tágasabbal, a volt Imperiál-szálló földszint helyiségével, az Ipartestület házában.

Most azokat sorozzák, akiket tavaly mint gyengeket egy évre elbocsátottak. Hétfőn, kedden az A–L betűsöket sorozták, ötödikén M–Z betűsöket. Hatodikán azok az idegen születésűek kerülnek sor alá, akik Nagyváradon laknak A–L betűsök, hetedikén az M–Z betűsök.

A sorozó bizottság nagy igyekezettel dolgozik, mert el kell végezni a kijelölt napra a sorozást. Kotonai elnök Pacurariu ezredes, polgári elnök Seles Gábor tanácsos, a várost Fildán József tanácsigazgató képviseli, a katonaságot maior Aibu, orvos dr. Veluda kapitány, jegyző Dima.

A sorozásnál észrevehető a város és falu közli különbség. A falusiak a jó levegőn s a bőséges táplálkozással kifejleszthették izmaikat, erősek és rugalmasak, a városiak a nyomorúságban élve pettyhűdtek, vérszegények, betegesek, soványak és gyengék. Kevésszer hangzik el ezeknél az orvos szava: bun, inkább ezt halljuk:

— Nu bun, nu bun. Nem alkalmas.

Nagy alkalmi vétel!!

Selejtes, némileg hibás selyem
flor harisnyák, gyermek flor
sockerlik, pamut flor női harisnyák
— amíg a készlet tart —
lelőn olcsó árban lesz elárulva

BERMANNÁL Sas-Passage

TUDJA-E

mi a legutolsó divat? Nézz meg tavaszi angol szövet-

különlegességeinket

SCHWARTZ ES ROSENFELD

uri szabók, Gofdu (Beöthy Ö.)-u. 29

Frisson örölt buzakorpa

Kicsiben és a gyban, Fehér bab, cser, tölgy és bükk **TOZIFA** kapható bármily mennyiségben a

Banca Frontiera áruosztályánál,

Strada General Mosoiu (Mezey Mihály-utca) 2.
Telefon 610. Telefon 610.

Szódaflaskák Kracherflaskák

új küldeménye érkezett és raktárról igen jutányosan kapható

**Temesvári műmalom üveg-
osztálya, Timişoara.**

Esőernyők mélyen leszállított árban

Fályol harisnyák **110 Lei**
garantált prima minőség, párja

Blumnál a Körösparton

Tölgy szőlőkaró

fűrészelt, 2 m. hosszú,
nagyban és kicsinyben (minőségileg
helyben megtekinthető) kapható:

La Roche és Darvas r.l.

Str. Reg. Ferdinand (Rákóczi)-ut 21. sz. alatt

20 millióra emelte a Nagyváradi Takarékpénztár alaptőkéjét

A 77-ik évi közgyűlés

Nagyvárad legrégibb pénzintézete, a Nagyváradi Takarékpénztár kedden délután 4 órakor tartotta 77-ik évi közgyűlését Karácsonyi János dr. nagyprepost, címzetes püspök elnöke mellett. Ez az ősrégi pénzintézet a maga puritán szellemével belekapcsolódik mintegy a város történetébe. Az abszolút megbízhatóság, a szolid üzletvezetés volt a főerénye mindenkori ennek a nagyszabású és népszerű pénzintézetnek, mely teljes mértékben bírja egy a részvényesek, mint a betétesek és általában a nagyközönség bizalmát. Ez dokumentálja a múlt évről szóló üzleti jelentés és számadás és ennek volt kifejezője az a rendkívül magas és népes közgyűlés is, amelynek lefolyásáról az alábbiakban számolunk be.

Az elnök Karácsonyi püspök üdvözlötte a megjelenteket, bejelentette, hogy összesen 2125 darab részvényt tettek le 272 szavazattal és miután konstata, hogy az előírt szabályzatoknak mindenben megfeleltek, a közgyűlést megnyitotta. Felkérte Horváth Árpád vezérigazgatót, hogy az alaptőke felemelésére vonatkozólag tegye meg az igazgatóság jelentését. Horváth Árpád vezérigazgató a következőket jelentette a közgyűlésnek.

Tisztelt közgyűlés!

Az egyre jobban konszolidálódó gazdasági helyzetben a tőke kötelezettsége a vele szemben támasztott igények arányában növekszik s így azt szeretnők, ha intézetünk jelenlegi helyzetét a jövőben is megtarthatná, hogy továbbra is eleget tessen mindazon igényeknek, amelyet kiterjedt ügyköre és a nagy ipari érdekeltisége tőle megkíván. Kérjük a t. közgyűlést, méltóztassék az igazgatóságnak felhatalmazást adni arra, hogy a szükséges kormányhatósági jóváhagyás megszerzése mellett a jelenlegi 10 millió lei alaptőkét az általa meghatározandó módon és mértékben a következő rendes közgyűlésig 20 millió lei erejéig felemelhesse.

Az alaptőkének 10 millióról 20 millió leire történt felemelését a közgyűlés egyhangulag elfogadta. Ugyiszintén tudomásul vette a közgyűlés az évi jelentésben foglalt adatokat, mely szerint az intézet betétállománya 35.230.124 leire, a váltótárca 19.800.230 leire emelkedett. A mérleg szerint 1.428.438 lei és 87 bani tiszta nyereséget mutatott fel a jelentés. Elfogadta a közgyűlés azt a javaslatot, hogy a 14. számú osztálékulmány darabonként 180 leiel az intézet pénztáránál kifizetessék. Majd a felügyelőbizottságnak jelentését olvasta fel a vezérigazgató s a felmentvényeket a közgyűlés megadta. Ezután dr. Krüger Jenő az intézet jogtanácsosa olvasta fel az intézet új alapszabálytervezetét, amit a közgyűlés teljes egészében elfogadott. Majd egy új igazgatósági és egy új felügyelőbizottsági tagnak a helyét töltötték be. Az igazgatóság új tagja Negulescu Athanasz képviselő, míg a felügyelőbizottság új tagja Tempelman Dezső alispán, a választmány elnöke pedig Catana Aurél rendőrprefektus lett. Ezt a választást egyhangulag vették tudomásul. Karácsonyi püspök néhány meleg szóban üdvözlötte Negulescu ezredes új igazgatót, aki német nyelven válaszolt. — Engedjék meg, úgymond, hogy ez alkalommal német nyelven köszönjem meg megválasztásomat, mert a magyar nyelvet nem bírom még teljesen, legközelebb azonban már úgy hiszem magyar nyelven szólalhatok fel. Tudom jól — mondotta — hogy a városnak nemcsak a legrégibb, hanem a legnívósabb, legszebb pénzintézete, ahol ősi tradíció a puritán szel-

lem. Igérem, hogy minden erőmmel azon leszek, hogy ennek a régi és érdemes intézetnek mindenben szolgálatára legyek. A beszédet lelkesedéssel vették tudomásul.

A közgyűlés berekesztése előtt Horváth Árpád vezérigazgató bejelentette a közgyűlésnek, hogy dr. Váradi Ödön részvényes indítványt adott be, mely indítvány azonban, mint később érkezett, az alapszabályok 17. §-a értelmében a közgyűlés tárgyai közé felvehető nem volt. Indítványában dr. Váradi Ödön felhívja a Takarékpénztár figyelmét a városban fennálló lakáshiányra és azt részben oly módon véli megoldhatónak, ha az összes intézetek megfelelő bérházakat építenek. Vezérigazgató válaszában kíván ezen indítványra és kijelenti, hogy a Nagyváradi Takarékpénztár mindenkor és így a mostani nehéz időkben is részt vett és részt fog venni minden oly mozgalomban, amely a közérdekben történik. A Nagyváradi Takarékpénztár ugyanakkor, amikor nagyobb iparvállalatainak, a több száz munkást foglalkoztató Rimanóczy Műbútorgyárnak, Vagongyárnak, Sörgyárnak nagy ipari építkezéseit előmozdította, ugyanakkor tevékenyen részt vett abban is, hogy ezen ipartelegeken részint új munkáslakások építtessenek, részint a meglévő helyiségek munkáslakásokká alakíttassanak át, kívánatos volna, ha az összes pénzintézetek iparvállalatainak hasonló módon gondoskodnának munkáslakások felépítéséről, amely mindenestre nagyban hozzájárulna a lakásügy csökkentéséhez. Ezzel a szép és nívós közgyűlést berekesztette az elnök Karácsonyi püspök.

A közgyűlésen jelen voltak: Barna Sámuel, Boros János, Böszörményi Géza, Cserey Dezső, Czillér Imre, Erdélyi Zoltán, dr. Frankó József, dr. Fleischer György, Friedmann Hermann, Fuchs Sámuel, Fröhlich János, Géher Antal, Gremperger Camil, Gresinszky Antal, dr. Gyöngyösi István, Gyepes Imre, Hegedűs János, Horváth Árpád, dr. Imrik Gusztáv, Imrik László, dr. Karácsonyi János, dr. Kaczián Kálmán, Krausz Dávid, dr. Krüger Jenő, dr. Lánzy József, dr. Klein Dezső, Mártonffy Zoltán, Mezey János, Negulescu Athanasz, Nussbaum Sámuel, Pribék Imre, Papp Dezső, Papp Imre, Rimanóczy László, Reismann Mór, Somogyi Géza, dr. Szemes Ferenc, Szirmay Lajos, Szolga Sándor, Tarsoly János, Tátray Sándor, Topedczér Tibor, Tóth Imre.

* Mosdáshez, fürdéshez minden jóízű ember Brázy kölni vizet használ, mert pompás, decens illata folytán rendkívül népszerű, éppen ezért mindenütt kapható.

RŐFÜSÁRUK

szabó- és cipész bölcsőjük nagyban és kicsinyben a legolcsóbbak

GUTHMANAL Nicolae Jorga (Z'ldia-u.) és Vitez M. (Nagyipacten) sarok. batizát-sifkonk óriási mennyiségben rak táron.

Uri fehérneműek

mórel szerint

Róth M. Ulóda cégnél, Mária királyné-lér 3

Fátyol harisnyák

minden színben,

szővött divat keztyűk jumper selymek és pamutok nagy választékban legolcsóbban, Molnárnál Bonleward Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 9. szám.

Két és fél évi fogházra ítélték a „Park“-szálló tolvaj inasát

Annak idején foglalkoztunk Kiss Béniivel a Park-szálló szobainasával, aki a szállodai vendégek kárára több lopást követett el.

A Nesselrode-tanács tegnap délután vonta felelősségre Kiss Bényt. A vádat Todorescu ügyész távollétében Sovrea Valér vezető-ügyész vette át.

A tanúk közül Klein Ernő szatmári kereskedőt, akitől 7000 leit lopott, Kohn Zsigmond ékszerészt és Kállay Albert cipőkereskedőt hallgatták ki, aki annak idején titkára volt a szállodának. Ezután az ügyész a vallomások alapján is kérte Kiss Béni bűnösségét hat ízben elkövetett lopás miatt megállapítani.

A perbeszéd után este fél hét órakor kihirdették az ítéletet, amely szerint rendbeli lopásban bűnösnek mondja ki Kiss Bényt és ezért

két és fél évi fogházra ítéli.

Ebből 7 hónapot a vizsgálati fogságban le töltöttnek vett.

Bűnösnek mondják ki Fenesi Árpádnét, orgazdaság büntetésében és ezért

hat hónapi börtönrre ítélték.

Az ítélet ellen az elítéltek felebbezését jelentettek be.

ÜJONSÁGOK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Strada Printal Carol (volt Szilágyi Dezső-utca) 6. Kiadóhivatal: Sonnenfeld Adolf Részvénytársaság Telefon 38.

Előfizetési díj helyben egész évre 480 lei, félre 240 lei, negyedévre 120 lei, egy hóra 40 lei; vidéken egész évre 600 lei, félre 300 lei, negyedévre 150 lei egy hóra 50 lei.

Előfizetéseket és hirdetéseket elfogad a kiadóhivatal és a Hegedűs Hirlapiroda, (Telefon 13—01.)

Farsangi naptár

Márc. 8. Jogászbál a Kath. Körben.

Márc. 8. Vasasbál. — Dénes Jenő conferál

1924 MÁRCIUS

16

PURIM EST

* Dr. Zigre Miklós nyílt levele. A Nagyváradi mai számában dr. Zigre Miklós volt kisebbségi miniszter nyílt levelet közöljük dr. Popovici Miklós prefektus hoz. Dr. Zigre Miklós egészségének helyreállítása céljából már hosszabb ideje Tátrafüreden tartózkodik. A nagyváradi közélet eseményeit — úgy látszik — ott is éber figyelemmel kíséri; ez a nyílt levél ezt ékesen bizonyítja. Dr. Zigre Miklós tevékenységei a városi ügyek vezetésével felelt gyakorlatnak kritikát és kétségkívül fedik a városi ügyekkel kapcsolatos. A nyílt levél bizonyára a legnagyobb érdeklődésre tarthat számot.

* Három miniszter jön Nagyváradra. Beavott helyről értesülünk, hogy péntek éjszaka Lepedatu kultuszminiszter Tatarescu kisebbségi és Cipoiu földművelésügyi miniszteri rangban levő államtitkárok Nagyváradra érkeznek.

* Oláh Béla tanulmányutja. Dr Oláh Béla, a Kereskedelmi és Iparkamara titkára holnap rövidebb külföldi utra indul a kamara megbízásából. Oláh a lipcei vásárt s Berlin, Hamburg és Bécs gazdasági életét fogja tanulmányozni.

* Bankközgyűlés a városházán. Csütörtökön tartja meg Nagyvárad egyik legnagyobb pénzintézete, a Bihoreana 25-ik évi közgyűlését. A jubileumi közgyűlést ünnepélyes külsőségek mellett a városháza közgyűlési termében tartják meg. A városi tanács készsággel biztosította a pénzintézet rendelkezésére a dísztermet és a jubileumi ünnepségen képviselteti magát.

* Jogászbál. A nagyváradai jogakadémia ifjúsága szombaton, nyolcadikán este a Katholikus Körben műsorral egybekötött táncestélyt rendez. A műsoron a kolozsvári román Opera művészei közül Mimi Mestorescu operaténésznő és Jonel Crisan operaténésznő fognak fellépni. A régi jogászbálok fényt varázsolja vissza a mostani jogászbál. A siker érdekében hatalmas rendezőgárda működik. Az estély ismertetésére még visszatérünk.

* Eljegyzés. Kelemen Kálmán kereskedő eljegyezte Nagy Vilma urótné Nagyváradon. (Minden külön értesítés helyett.)

* Székrekedés. A budapesti egyetem belorvosi klinikájának jelentéséből kitűnik, hogy a Ferencz József keserűvíz biztosan és fájdalom nélkül hat, ezért aranyeres bántalmaknál is ajánlható.

* Uferini és társulata megérkezett. A világszerte csodálatot keltett Uferini és társulata városunkban különvonaton megérkezett és csütörtök este kezd meg vendégjátékát. Alfredo Uferini csoda az illuzionizmus és bűvészprodukciók birodalmában, az ő kivételes művészete annyira felkeltette a megcsodálott ilyen természetű produkciókon, hogy az ő mutatványait az eddig látottakkal össze hasonlítani nem lehet. De másrészt szóval nem is lehet jellemezni Uferini mester csodáit. Látni kell őt, a mint nagyszerű társulatával bűvészetének győzedelmes színpompáját sugároztatja, a mint a nézők szemei előtt kibontja egyedül álló művészetének lebilincselő alkotásait. A csütörtök este fél 9 órakor kezdődő premierest iránt óriási az érdeklődés és biztosra vehető, hogy az első est után Uferini városunkban is olyan népszerű és ünnepezt lesz, mint mindenütt a világon, ahol nagyszerű illuzionista társulatával megfordult. Eppen ezért ajánlatos a Hegedűs Hírlapirodában a jegyeket idejében elővételben megvásárolni. Az előadások pontosan fél kilenckor kezdődnek.

Divat mellények Darvasnád.

* Református bál Eleden. Március hó 2-án farsang utolsó vasárnapján az eledesi ref. egyház egyháza felszólítására jól sikerült és műsorral egybekötött táncestélyt rendezett, melynek erkölcsi és anyagi sikeréért elsősorban a helybeli ref. lelkeszt: Vadai Bélát illeti dicséret. Nevezett lelkeszt egyháza és hívei érdekében fáradságot nem ismerő önzetlenséggel biztosította az estélyi sikeres kimenetelét. Csokonainak életét részletesen ismertetett és a költőnek egy humoros költeményét oly művésziességgel szavalta, hogy a jelen volt számos helyi és vidéki előkelőségek a többi közönséggel együtt lelkesen ünnepelték. Elismerést érdemel még a műsor keretéből Karakas István klasszikus szép hegedűjátéka és a helybeli intelligencia által előadott Szóke Szakál vonószenéje. A műsort tánc követte, mely a késő reggeli órákban ért véget.

Egy vagon tavaszi szövet érkezett

a Körösparti Áruházba.

LEGUJABB

Anglia jegyzi a magyar kölcsön nagyrészét

Budapestről jelentik: Sir William Good a Nemzeti Újságban nyilatkozott a kölcsön ügyéről és azt mondja, hogy a magyar rekonstrukció már átélte legnehezebb idejét. Erős meggyőződése, hogy a Népszövetség és jövőteli bizottság kedvező döntései után, legkésőbb március végéig a jegyzőkönyvek aláírása is megtörténhet.

Megszűnt a kalifátus Törökországban

Konstantinápolyból jelentik: A török nemzetgyűlés megszavazta a többségi párt által tegnap megvitatott törvényjavaslatot, mely megszünteti a kalifátust, a kalifát s a volt uralkodócsalád mindkét nembeli tagjait örökre kitiltja Törökország területéről, megfosztva őket török állampolgárságuktól. A törvényjavaslat különválasztja a mohamedán egyházat és államot és a közoktatást s a törvénykezést egységesíti.

Megkezdtek és elnapolták a pesti bombamerényletek tárgyalását

Budapest, március 4. A törvényeszk ma kezdte meg a francia követség ellen elkövetett merénylet tárgyalását. A vádirat Márffy József magántisztviselőt, mint felbujtót, Horváth-Halasz József banktisztviselőt, mint tettest, Chiraszty István közművessegédet, Varga Ferencet, mint bűnszövetkező gyilkosság bűntettének kísérletéért vádolja.

A tárgyalóteremben Márffy egykedvűen nyújtózik egy széken. Nagy szemüveg mögül figyeli a hallgatóságot s ismerőseit mosolyogva üdvözlöli.

* Megszűnt a bécsi Nemzeti Bank sztrájkja. A bécsi Nemzeti Bank mintegy harminc tisztviselője megkezdte a szolgálatot, tekintettel arra a veszedelemre, mely a sztrájk által a valutát és pénzügyi politikát fenyegetné.

* Meghalt Unterkirchner Ferenc. A Huzella, Unterkirchner és Dell'Orto családok olasz bevándorlók voltak s ezek között hosszú ideig lakott Nagyváradon Unterkirchner Ferenc, akinek dívatáru kereskedése volt Nagyváradon. Tegnap értesítést kapott Kemény L. Ignác kerületi előljáró, hogy Unterkirchner Ferenc 89 éves korában meghalt.

* Avram Miklós nyilatkozata. A „Nagyvárad” keddi számában a rekviráló bizottság működésével kapcsolatban írott cikkünkben Avram Miklós vármegyei jegyző, bizottsági tag keresztnévét tévesen közöltük. Avram Miklós ebből kifolyólag a következő sorai közli:

„Becsés lapjuk tegnapi számában a rekviráló bizottság munkájáról közölt cikkben nevem következetesen téves kitételben szerepel. Ennek objektivitását eltekintve attól, hogy részben az a kellemes beállítás is megmagyarázhatja, mellyel a cikk személyemmel foglalkozik, főképpen az indokolja, hogy ragaszkodom néhez való jogomhoz és nem szeretném, ha ismerőseim a manapság nem ritkán előforduló gyors névmegváltoztatással gyanúsíthatnának meg. Avram Miklós, vármegyei jegyző.”

* Orvosi hír. Dr Gergely Dávid hazaérkezett és rendelkezését Szilágyi Dezső utca 13. szám alatt megkezdte.

* Vászonneműek, damasztárak, schiffonok nagy választékban Rimanóczy utcán Kertész Reklám női divat, szövetüzletében szerezhetők be. Az árak olcsóbbak, mint bárhol. Tisztviselőknak árkedvezmény!

* Az „Excelsior barban” március hó 1-től szennázciós új műsor. Kezdeté pont 10 és fél órákor.

nik. Szerencsés körülménynek tartja Hardingnak főbiztosi jelölését, mivel kiváló pénzügyi tudása mellett előnyére még amerikai állampolgár is. A kölcsön kiállításai a legkedvezőbbek, semmi se akadályozza, hogy legkésőbb júniusban már folyósítsák is. A magyar kölcsön legnagyobb részét Anglia fogja jegyezni.

Abdul Medzsid kalifa a nemzetgyűlés határozatát tudomásul vette s tíz napon belül elhagyja az országot. Valószínűleg Egyiptomba megy. A császári koronajavalmakat a nemzetgyűlés az állam javára elkobozta. A konstantinápolyi rendőrség felügyel a kalifa és a szultáni család tagjainak háztartásaira, hogy onnan semmi értéket el ne szállíthassanak.

Az ügyész indítványt tesz, hogy Márffy ügyét a Rassay és Miklós Andor sérelmére elkövetett Erzsébetvárosi Kör ellen elkövetett merénylettel egyesítsék. A törvényeszk az ügyész indítványát elutasította. Az összes vádlottak már a vizsgálóbíró előtt azt vallották, hogy vallomásaikat erőszakkal vették ki. Erre tekintettel az ügyész a tárgyalás elnapolását indítványozza a bizonyítékok kiegészítése céljából, amibe a védők is beleegyeznek. A bíróság az indítványnak helyet adott.

* Egy kis fiú tragikus halála. Farkas Dezső kereskedő kolozsvári-ut 3. szám alatti lakos egy éves Andor nevű fia magára rántott egy csésze forró teát. A kis fiú olyan súlyos égési sebeket szenvedett, hogy tegnap belehalt. Mivel senkit sem terhel felelősség a kisgyerek haláláért, az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

Férfi harisnya ujdonság Darvasnád

* Kocsi, ló és kerékpárszemle. A VI-ik Hadtestparancsnokság 3039—1924. számú rendelete alapján köztudomásra hozatik, hogy március 7—15-ig bezárólag az állatvásártéren kocsi, jármű és kerékpár felül vizsgálat, egyszerűsített lószállítás lesz tartva. Felhívtnak a kocsi, jármű, ló és kerékpártulajdonosok, hogy az alább jelzett sorrendben a birtokukban lévő kocsi, jármű, ló és kerékpárakkal megjelenjenek 1924. március 7-én reggel 8 órakor A—C betűig bezárólag, 8-án D—I, 9-én J—L 11-én M—N, 12-én O—S, 13-án T—Z betűsök. Azok, akik valamely oknál fogva fent jelzett napon nem tudtak megjelenni március 14-én A—N betűig bezárólag, március 15-én O—Z betűig bezárólag tartoznak megjelenni. Köztudomásra hozatik, hogy azok, akik nem jelennek meg ezen felülvizsgálaton, a rekvirálási törvényes rendelkezés 71, 79, 123, 130, 142. és 146. szakaszai szerint lesznek megbüntetve. Catana, Prefectul Politiei.

* Alabástrom fehér arcod, kezéd bőre, Ha Kaiser Boraxot keversz a fürdődbe.

Egy vagon tavaszi szövet érkezett a Körösparti Áruházba.

* Az „Excelsior barban” március hó 1-től szennázciós új műsor. Kezdeté pont 10 és fél órákor.

* Csizsény-Piré 1 drb. 2. el. Benzdeknel

* Mária csemege l drb. 5 lei Benedeknél

Tíz amerikai dollár története

Honnapokkal ezelőtt egy jókedű nagyvadász lakerekedő levelet kapott amerikai rokonaitól. A levél éppen a születésnapjára idején futott be s az amerikai rokonok őszinte sorokban minden jót kívántak távoli rokonuknak. Egyben pedig a jókívánság kibéggen yozására ott feküdt a borítékban 2. — mondd — kettő dollár.

A gazdag lakerekedő kicsit indignálódva a küldeményen, mert hiszen semmi szüksége nincs a 400 leis adományszára, levelet írt Amerikába s válaszában eléggé érthetően tudomására hozta rokonainak, hogy a mellékelt két dollár rendeltetését nem tudja mire venni. Átadtam, írta, nevetekben egy jótékony intézménynek. Ezenközben értesítést kapott a postától, melyben az állt, hogy a számára kikészített amerikai levél s a levél állapotaiban érkezett, de azonnal meggyőződést, hogy a levél tényleg két dollárnyi tartalmat tüntet fel. Valóban a levél aján ez állott:

Mellékelve 2 dollár

A posta ugyanis az amerikai pénzeslevelek eltűnése óta rendkívüli rigoróztatással kezeli az Egyesült Államokbeli postaküldemények ügyét és mint ismeretes, Temesváron cenzuráló bizottság működik, mely minden érkező levelet bevizsgál annak megállapítására, hogy tartalmaz-e pénzt. Igaz, hogy a levélkoncentráls körülből egy helyi kezdetet jelent az amugyis távoli amerikai forgalomban, de legalább szolgálja a vágyonbiztonságot.

Az elküldött levél aztán kiment és minden nehézség dacára a napokban megérkezett a válasza is. A rokonok elsőzést kérnek a küldeményért, ők, írják csak kedves figyelemmel akarunk lenni a születésnapot illetőleg s az volt a szándékuk, hogy a lakerekedő lépje meg magát valami kis aprósággal a küldött 10 — mondd — tíz dolláron. Tíz dollár az 2000 lei, szintén nem nagy összeg, de egy születésnap ajándékra megfelelő. Lakerekedőnk, most csupán a postaküldés kedvéért, azon téri a fejét, hogy hol vehetik ki a pénzt és hol írhatják át a levelet, amikor Temesváron cenzuráznak.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Szerda: Pompadour, operett-ujdonság, bérleten kívül, mérsékeltén emelt helyárakkal.
Csütörtök: Pompadour, operett-ujdonság, A) bérlet: 87. szám, rendes helyárakkal.
Péntek: Pompadour, operett-ujdonság, B) bérlet: 88. szám, rendes helyárakkal.
Szombat d. u.: Tatárjárás, mérsékelt helyárakkal.
Szombat este: Pompadour, operett-ujdonság, bérleten kívül.
Vasárnap délután: Bucsukeringő, mérsékelt helyárakkal.
Vasárnap este: Pompadour, operett-ujdonság, bérleten kívül.
Hétfő: Hamburgi menyasszony, A) bérlet 89. sz.

— Pompadour. E nagyszerű operette előadásai, melyek mind zenitelt házak előtt folytak le, nap-nap után több közönséget vonzanak a színházba. Zenéjét mely már az egész világot bejárta, eddig le nagyon megszerette a közönség, a mulatságos szöveg, a szenzációs táncok pedig egész estén át kitünően szórakoztatják a közönséget. A Pompadour főszerepét minden alkalommal az operettegyüttes kiváló, Kovács Kató, Zilahy, Misoga, Borovszky, Madas, Galambos, Vigli, Földes és Sorri játsszák. A nagyszerű operette egész héten a színház műsorán marad.

— Hamburgi menyasszony. Teljesen új szerepváltásban kerül színre a gyönyörű zenéjű operette hétfőn este. A főszerepekben Kovács Kató, Zilahy, Pogány, Benes, Kertész Mancsi, Borovszky, Misoga, Pattantyus, Madas, Vigli, Galambos és Bereggel.

— Délutáni előadások. Szombat délután a Tatárjárás kerül előadásra, melyben Lörenthey szerepét Fratta Géza játssza ezúttal, vasárnap délután pedig a Bucsukeringő kerül színre, melyben Vera Lisavet-szerepét Kovács Kató fogja játszani, a többi szerepeket a többiek játsszák.

repokét Zilahy, Pogány, Kertész, Horváth Marietta, Braun Anzi, Borovszky, Misoga, Madas és Harsányi játsszák.

— A vén gazember. A Pompadour sorozatos előadásai alatt a drámai együttes szorgalmasan készül Mikszáth közismert regényéből készült új színműre, a Vén gazemberre, melyet Harsányi Zsolt dolgozott át. A vén gazember a budapesti Nemzeti Színház állandó műsordaraja, nálunk Tóth Elek rendezésében kerül színre a nagyszerű darab, melyben a címszerepét Tóth Elek játssza. A többi szerepeket Jósika, Pogány, Benes, Harsányi, Madas, Földes, Fratta, Sorri és Galambos játsszák, de részt vesz benne az egész társulat minden férfi szereplője is.

— A mélyen tisztelt bérletkhoz. A színház hírkári hivatala ezúton kéri azon mélyen tisztelt bérletkhoz, akik még a bérlet második felét nem fizették be, hogy azt e hó 15-éig a hírkári hivatalba szíveskedjenek befizetni.

MOZI

— „A Sejk” Dorian filmszínház. Rendkívüli tetszés mellett mutatta be a Dorian filmszínház „A Sejk” című 6 felvonásos Dorian-lágerfilmet, amelynek főszerepét Agnes Ayres és Rodolpho Valentino alakítják. A nagyszerű film még a szerdai és csütörtöki előadásokon látható. — Jön Dickens világhírű regénye: „Twist Olivér” 8 felvonásban, a főszerepben Jackie Cooganal.

— Az Apolló mozgósínház ma, szerdán mutatja be először a „Királynő kegyeltje” 7 felvonásos udvari drámát. Az udvari élet cselszövényei és intimitásai — melynek egy királynő a főirányítója — játszódik le végig izgalmas jelenetekben. Mindszentyi Mária, Hanna Ralp, Erich Kaiser Titz és Karl Gütz, a legkedveltebb filmművészek alakítják a főszerepeket. Előadások kezdete 5, 7 és 9 órakor.

NYILTÉR

Értesítjük t. megrendelőinket, hogy cégünk Loránd János ur párisi tanulmány utjáról haza érkezett, honnan az „Ecole de Compe Napolitaur” szabászati academia legújabb tavaszi divat újdonságait magával hozta.

Tisztelettel:

Lebovits és fia ur szabó cég
Telefon: 871 és 375.

TÓZSDE

Zürich, március 4. Nyitás: Berlin 100-a 129, Newyork 577 háromsz., London 2482, Páris 2357 fél, Bukarest 306. Prága 1670, Budapest 0.0111, Bécs 0.0081'16, Milánó 2477 fél.

Bukarest, márcus 4. Zárlat. Devizák: Páris 784, London 820, Newyork 191, Róma 825, Zürich 33, Bécs 27, Prága 555, Berlin 20, Budapest 30.

Valuták: Font 810—815, frank 820—825, svájci 33 fél—34, lira 815—825, dinár 225—230, dollár 189—190, osztrák 28—28 fél, magyar 32—35, szokol 540—550.

Zürich, március 4. Zárlat: Berlin 100-a 129 fél, Amsterdam 215 egy., Newyork 578, London 2482, Páris 2345, Milánó 2475, Prága 1670, Budapest 0.0110, Belgrád 730, Bukarest 306, Bécs 0.0081'60.

Budapest, március 4. A keddi értékpapírpia hivatalos zárata: Angol-M. 141, Hazai B. 442, Magy. H. 918 I eszám 135, Olasz B. 37, Osztr. H. 285, Salgó 928, Rima 208, Közveti 47, Városi 49, Déli 124, Államv. 697, Bosny. Ag. 105, Földhatalb. 600, Hermes 99, Inzerandb. 540, Forgalmib. 86, Keresk. H. 49, Magyar 49, Keresk. B.

2140, Belv. tak. 64, Egy. Bpest főv. 320, Magy. Alt. Tak. 310, Pesti Hazai Első 6825, Borsod-Misk. 220, Concordia 72, Első bp. gőz 187, Gizella 73, Hung. gőzm. 170, Viktória 355, Beocsini 1650, Borsodi szén 275, Szászvári 650, Kohó 1680, Drasche 450, Magnezit 4275, M. Alt. köszén 4525, Ujlak 335, Urikányi 1310, Globus 83, Koburg 50, Csáky 33 fél, Fegyver 2000, Ganz-Danub. 6630, Ganz-Vill. 2800, Györffy-Wolf 135, Hoffher 255, Láng 288, Lipták 24, Rössemann 110, Schlick 1455, Schuller 70, Teudloff 116, Wörner 27, Osztr. légsz. 1225, Baróti szesz 16, Boni 148, Danica 238, Égisz 81, Izzó 930, Papiripar 62, Flóra 160, Goldberger 175, Hungária műtr. 300, Karton 135, Klotild 183, Cukoripar 4900, Österm. 482, Ruggyanta 655, Vasuti forg. 410, Mezög. ipar 838, Ocean 58, Olajipar 127, Phobus 69 fél, Zagyva-pálf. 57, Alt. fp. (Mercur) 90, Egy. fa 65, Guttman 1075, Lignum-Tröst 143, Magy. Alt. fa —, Malomszky 17 fél, Neuschloss-Lichtig 11, Uj Ofa 840, Rézbányai 190, Szlavona 138, Zabolai 203, Zenta és rosk. 270, Adria 1500, Atlantica 72, Levante 375, Trust 162, Nasici 3525.

„AFER” Soc. pt. MATERIALE DE CAI FERATE
Tel. 56-75 BUCUREȘTI Adr. tel. AFEB
Bd. I. C. Brătianu 3.

Szállítunk:	Előnyös árak
Iskolatitkokat, kisvagonokat, erdei vagonokat, sínekkel stb.	Könnyű tiszta feltelek Azonnali szállítás

Világ-cég markájával indítandó vállalatokhoz
pénzes társ
kerestetik. — Levelet „Cognac-likör” jellegre
Hegedűs Hírlapirodába kértetnek

Tűzifa árak:
Freiberger és Schwartz cégnél
Str., Barierli (Savompó-u.) 3. Kolozsvári-ú. saromna
Telefon 529. Telefon 529.

1 m ³ l-a búk hasábfá házhoz szállítva	260 L
1 l csar	270
1 q l-a búkfa házhoz szállítva	50
1 q botla házhoz szállítva	40
Aprított fa	70

Külföldre utazóknak
Ullevél és Vizum
ügyekben
Leggyorsabb Legolcsóbb
Schreier
Tisza Kálmán-tér
Díjmentes felvilágosítás
Külföldről érkezőknek

Helyi jól bevezetett kereskedelmi vállalat keres csödfly allopilatsággal járóférti vagy női
munkaerőt
40.000 lei kaucióval, Havi fix fizetés és garantált háziorvoscsevés mellett. — Részletes teljes című ajánlatokat „Kaució” jellegre, a kiadónivaltba kérik.

A legkisebb hirdetés ára 20 lei

A NAGYVÁRAD APRÓHIRDETÉSEI

Egy szó ára 2 lei vastag betűs 4 lei

X Levelezés X

Salzburg eljárásodat nem értem, légy szives azonnal értesíteni. Csók. 62H

Házasság

Üzlettel rendelkező fiatal elvált uriaszony férjhez menne egy 30-40 éves jó zsanerű, hozzá illő emberhez. Vallás nem fontos. Levelet „Szép otthon” jelgérére a kiadóhivatalba. 53

Oktatás

Német-magyar gyorsíró tanárt keresek. Cim a kiadóhivatalban. 56

LAKÁS

Blokerlőnem kétszobás, alkoves lakásomat háromszoba, fürdőszobás lakással. Cim a kiadóban. 978

Aikalmat

Deutsches Mädchen oder Frau zu 2 jährigen Knaben gesucht. Gyapjúipar, Regele Ferdinand 13. 30

Német kisasszony 2 nagyobb leányka mellé felvétetik, franciául tudók előnyben. Cim a Hegedüs Hirlapiródaiban. 47H

Kiszolgáló kisasszony, tinnemodora, jó megjelenésű, azonnal felvétetik Rosenzweig-nál, Bul. Regele Ferdinand 2. 4.H

Könyvelő perfect német és magyar levelező azonnalra felvétetik Gutried és Hierskovits, Oradea-Mare. 42H

Ügyes gyakorlott kelim előhúzó ajánkozik privátoknak. Címeket kér a kiadóba. 50

Relieusdeutsche Kinderpflegerin sucht Stellung zu einem Kinde. Geht auch auf Land. Schwester Erna, Szudrics. 54

Óráskönyvelést, könyvfeltekintést, mérlegkészítést vállalt volt budapesti főkönyvelő. Cime a kiadóban. 60H

Kalapsalon részére Nagykarolyban önállóan dolgozó kalaposnőt keresek teljes ellátással. Címeket Zöldia Aruházba Str. Nicolae Iorga (Zöldia-utca) kérek. 64H

Fiatal jó főző és szobaleány felvétetik. Cim a kiadóban. 52

Adás-vétel

Nagyszalonátán üzietház vendéglővel, korcsmával, nagy udvarral, elfoglalható háromszobás modern lakással olcsón eladó. Iroda Str. Episcopului Pavel-u. 5. 40

Bizományba elfogadok bármilyen teherneműt, porcellánokat, szőnyegeket és képeket. Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. Jobbra. Szász. 64

Víz turbinát és benzin motort megvételre keresek. Buciuman Forosig Vintir. 31

Eladó szép fekete valódi antik garzon hátszoba. Str. Csengeri-u. 8. Zsoldosné. 999H

Magyarországi törvényhatósági városban teljes berendezésű huszonkét ággyas szanatórium, műtőterem felszereléssel, Röntgennel, villamos eszközökkel eladó. Közelebbi megudható kiadóhivatalunkban. 8

Keresek jó forgalmu kis üzletet helyben vagy vidéken, esetleg társulók biztos megjelölést nyújtó iparváltáshoz 120 ezer Lelei. Bővebb felvilágosítást ad Amerika Aruház, Str. Avram Iancu (Kossuth-u.) 18. 66

Eladó egy jókarban levő frakk, Strada Aurel Vlaicu (Vámház-u.) 53., udvarban. 611H

Kovács szerszám eladó, Székely, Nojorid (Nagy-ü.ög), Töltés-u. 105. 63H

Elsőrendű új hencser eladó. Jakab, Str. Vlahuța (Szent János-u.) 12. 65

Eladó ampiristilú elefántcsont legyező (vitrin darab), nagyon szép maderfa renessanz ajtós miliók, futók, tálcaterítők, abroszok, storkok, ággyerítők, file motívok, betétek, klópi csipke és betét. Költő fegyér, arany és színes terítő, szita gobelin, gobelin képek rámaival és enélkül, 677H

Ácsmunkát helyben és vidéken. Bármilyen és szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb egységáraink mellett vagy vezetését vállalom.

Tűzifa
elsőrendű, száraz cser hasáb m³-ként Lei 265.- házhoz szállítva. Megrendelhető ARDEAL ker. ügynőkségnél Str. Epis. Ciorogariu 8. — Telefon 203.

Különfelék

Piliss és gouvre munkák rendkívül olcsó árban készülnék Str. Alexandri (Teleky-u.) 22. sz. alatt, a kapuval szembe.

3 pár harisnyából 2 párt, 2 pár zokniból 1 párt varr Gondáné, Str. Simeon Barnutiu (Damjanich-u.) 2. sz. ajtó 3. Ny.

Ütővel, bérlet és bármilyen igazolványhoz szükséges fényképek, Nagyvárad területén legolcsóbban, 20 leitől kezdve készülnék Zenker fényképésznel Str. I. C. Brăbanu (Szaniszló-utca) 25. Felvételek este fél 8-ig.

Gépaurozást jól és olcsón készít Erbsteinné, Str. Cuza Voda (Szacsavay-u.) 28 vagy Sztaroveszky-utca 11. sz.

Intelligens fiatalember lakóitást keres. Cim: Grünberger, Str. Cuza Voda (Szacsavay-utca) 68. Ny.

24% kamatra keresünk magánpénzt teljes fedezetel. Adásvételi Rtg. Parcul Traian (Széchenyi-tér) 12. Ertesítés délután. 4

Féherhímzéseket, aszúr, toledói, filé, kelim, szmyna munkákat elvállalok. Str. Pescarului (Hálász-u.) 14. szam. 58

Budapesti varrónő házakhoz ajánkozik. Lászlóné, Str. Nogál-utca 4. 59

Egy öltöny vasalás 30 Leu, Szalay szabónál Str. Alexandri (Teleky-u.) 30. 57

Budapestről jött elsőrangú angol és francia ruha varrónő Str. Rimanóczy-u. 8. sz. (udvarban) a n. é. hölgyközönség szives partfogását kéri. 53

Butor

világos háló szoba és konyha butorok olcsón kaphatók. Használt diófa ebédő szekrény eladó.

Száraz Miklós
műasztalos
Str. Ladislau (Körös-u.) 48. szám.

Gyorsírás
(magyar-német)
gépírás
könyvtárlal
12 év óta legjobban

Donát-nál
Str. Gojdu
(Beothy Ödön-utca)
80. szám.

Előkészítés
magánvizsgákra.

1000 féle írféket
festéket, hajcsatokat, szappanokat, utazókészleteket a
Löwi bazárban
Sas-passzageban vásárolhat a legolcsóbban.

ÓRÁK

szakcsert javítását a legbármibb kiigazításal

TISZAY

végz Strada Alexandri (Teleky-utca) 9. szám alatt
Juliányos órák Preciz munka

Március 10-én nyílik meg

Pölöskei

hölgyfodrász manicür szalonja
Str. Teatrului (Sinház-utca) 4 szám.
(Adorján palota)

300 ezer lei tőkével uti- és üzleti társaság keres

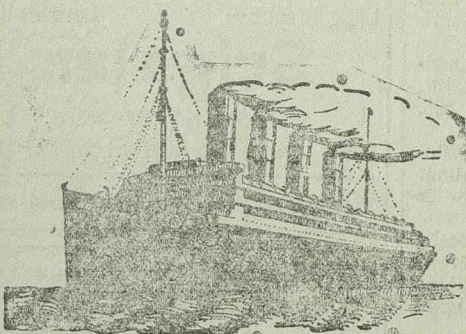
Amerikában lebonyolítandó több millió üzlethez ottani viszonyokkal már ismerős egyér. Berándorlás biztosítva. Nyelvtudás nem szükséges. Erdéklődni: Bunyitsi liget 6 sz. (udvarban balra) Polyklinikával szemben.

Irodabutorok,
parketták
Rimaloczy
műbutor és parkettgyárt. Oradea-Mare Strada Chujului 117. Telefon 279.

Új festéküzlet

Rosenberg Herman
Rimanóczy-utca 2 szám.

Mindenféle festék és háztartási cikkek a legolcsóbban beszerezhetők. Iparosoknak árengedmény.

Délamerikába

Brazília, Argentina és Uruguayba

utazók és földművesek, kik Brazíliába kivándorolni szándékoznak díjtalan felvilágosításért forduljanak bizalommal Oradea-Mare-Nagyvárad fiókunkhoz

LLOYDUL REGAL OLANDEZ

S. A. R. Oradea-Mare, Strada Rimanóczy 5.

Telefon 7-73. Sürgőnycim: REALLOYD.

hol prospektusokkal díjmentesen rendelkezésükre állunk